

Gierzwaluw

Beschrijving

Ze hebben sikkelvormige vleugels en een licht gevorkte staart. Ze zijn slechts 15 cm lang en hebben een vleugelspanwijdte van 45 cm. Ze vliegen tot 120 km/u.

Leefgebied

Gierzwaluwen eten, paren, slapen enz. al vliegend. Enkel om te broeden houden ze halt. De eerste gierzwaluwen komen eind april uit Afrika en blijven tot augustus. Vaak 'gieren' ze met opgewonden geluiden boven de stad, een echt terrasjesgeluid.

Voedsel

Een gierzwaluwgezin kan per dag tot 20.000 insecten verorberen. Ze vangen ze met hun grote mondopening tijdens de vlucht. Voor hun jongen maken ze met gevangen insecten een soort voedselbal, soms met meer dan 300 insecten in één bal.

Nest

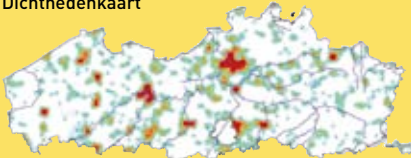
Hun broedplaats is in steden en dorpen, onder spleten en kieren van oudere gebouwen. Ze zijn heel trouw aan hun nestplaats. Het legsel bestaat uit 2 of 3 gladde witte eitjes. Is er te weinig voedsel voor de jongen dan gaan die in een soort van koudeslaap waarbij hun lichaamstemperatuur daalt en hun ademhaling vertraagt. In uiterst slechte weersomstandigheden gaan hun ouders vaak meer dan 1000 kilometer op zoek naar voedsel.

Huidige toestand

Hoewel de gierzwaluw momenteel niet bedreigd is, is het moeilijk om een populatieschatting te geven voor Vlaanderen, dit wegens de moeilijke inventarisatiegraad. De concentraties zijn het hoogst in steden.

Rode lijst: momenteel niet bedreigd.

Dichthedenkaart

Legende: hoe roder, hoe meer

© Rudy Debruyne

WAT HEBBEN GIERZWALUWEN NODIG?

Geschikte nestplaats

Oorspronkelijk waren de gierzwaluwen rots- en boom bewoners. Door de tijd heen zijn de rotsen ingeruild voor onze gebouwen. Maar bij restauratie worden vaak alle kieren en spleten afgesloten en worden de gebouwen ongeschikt als nestplaats voor de soort.

Gierzwaluwen zijn heel trouw aan hun nestplaats en koloniseren moeilijk nieuwe locaties.

Insecten als voedsel

Duizenden insecten worden gevangen en als voedsel naar de jongen gebracht. Het normale jachtterrein van de gierzwaluw ligt in de ruime omgeving van het nest. Vaak jagen ze in het landelijk gebied.

WAT KAN IK DOEN VOOR DE GIERZWALUW?

EXTRA BROEDPLAATSEN BEZORGEN

- Gierzwaluwen broeden ook in nestkasten. Hang ze niet in de volle zon. Breng zelf al wat nestmateriaal in de kast: korte, zachte materialen zoals bv. geknipt hooi. Aangepaste nestkasten of dakpannen kunnen extra broedplaatsen opleveren. Behandel je nestkast niet met producten. Nestkasten hebben sneller succes wanneer er al gierzwaluwen in de buurt zijn. Anders kun je lang wachten ...
- Onder de invliegopening van de nestplaats is 3 m ruimte nodig. Zo kunnen de vogels een vrije val nemen.
- Gierzwaluwen zijn koloniebroeders, hoe meer nestkasten bij mekaar, hoe beter. Bij deze gierzwaluwappartementen is een geluidsisolerende ruimte tussen de nestkasten aangewezen.
- Wanneer mussen of spreeuwen in de nestkast komen: goed zo. Ze tonen de weg naar de nestkast voor gierzwaluwen!

- Het gebruik van ingemetselde neststenen is de duurzaamste maar ook duurste oplossing. Je kunt die neststenen op twee manier inmet-selen:
 - zichtbaar inmet-selen: de nestkast is goed te zien van buiten uit.
 - de neststeen volledig inmet-selen: zo zie je enkel een kleine spleet in de muur. Bij deze oplossing moet de spouw wel voldoende groot zijn.
- Je kunt ook voor een broedruimte zorgen zonder nestkasten te gebruiken:
 - Met een spleet van 4 cm tussen de muur en de rand van de dakgoot kan de gierzwaluw in de holte van de dakgoot kruipen.
 - In de holle ruimte van de dakoversteek een invliegopening uitzagen.
 - Zolang de invliegopening 7 cm breed en 3,5 cm hoog is, mag je creatief zijn en eens rondneuzen hoe je de gierzwaluw nog met extra openingen kunt helpen.
 - Zorg dat de afstand tussen de invliegopening en de bodem niet meer dan 2 cm bedraagt, gierzwaluwen kunnen immers moeilijk omhoog springen.

➤ DAKPANNEN

Er zijn ook verschillende types van gierzwaluw-dakpannen op de markt. De pannen zijn voorzien van invliegopeningen. Die openingen zijn zo geconstrueerd dat er geen gevaar is voor inregenen. Het noorden en oosten zijn de enige geschikte windrichtingen om die te plaatsen. Voorzie een aantal pannen met tussenruimte (bv.: 3 gewone pannen) bij elkaar.

➤ LOKKEN MET GELUIDEN

Aangezien gierzwaluwen honkvast zijn, kun je voor nieuwe nestplaatsen hun vrees overwinnen door gierzwaluwgeluiden in juni af te spelen in de buurt van de locatie of vanuit de nestruijme. Eens de locatie is ontdekt moet het afspelen onmiddellijk stoppen! Opvolging is dus vereist! Vooral tijdens de maand juni en juli is dit interessant.

PRIORITEITEN

Bescherm bestaande broedplaatsen

Voorzie geschikte nieuwe nestplaatsen

Vermijd insecticiden

